HE 201/2022 vp 23.11.2022

Lakivaliokunnan kokouksessa 23.11.2022 puheenjohtaja Leena Meren tiedusteluun koskien mahdollisia ratkaisuja koskien oikeudenkäyntikulujen määrää ja siihen liittyviä oikeusturvan saatavuuteen liittyviä haasteita, tuon Asianajajaliiton puolesta esille seuraavat näkemykset:

- Oikeudenkäyntikulujen määrää kasvattavat nykylainsäädännön mukainen tuomioistuinprosessimme ja tuomioistuimissa noudatettavat käytännöt, jotka aiheuttavat prosessien työläyttä ja niiden keston venymistä. Nämä tekijät ovat omiaan lisäämään oikeudenkäyntikuluja lisäämällä vaadittavan asiamiestyön määrää.
- Ongelmana on lisäksi tuomioistuimen vakava resurssipula, joka osaltaan aiheuttaa oikeudenkäyntien venymistä ja pirstaloitumista. Tämä aiheuttaa asiamiehille tarvetta perehtyä asiaan toistuvasti uudelleen, mikä lisää oikeudenkäyntikuluja.
- Nyt esitetty OK 21:8 b §:n soveltamiskynnyksen madaltaminen on kannatettava, mutta oikeudenkäyntikulujen määrään liittyvien oikeusturvaongelmien kokonaisuuden kannalta varsin vähämerkityksellinen keino. Tehokas puuttuminen kuluihin liittyviin oikeusturvaongelmiin edellyttäisi huomattavasti suurempia ja rakenteellisia muutoksia tuomioistuinmenettelyyn. Lisäksi tehokas puuttuminen oikeusturvaongelmiin edellyttäisi tuomioistuimen resurssipulaan puuttumista.
- Selvitettävänä oleva pienriitoja varten säädettävä erillinen tuomioistuinmenettely on Asianajajaliiton näkemyksen mukaan kannatettava aloite ja oikeansuuntainen askel tehokkaiden puuttumiskeinojen selvittämisessä.

Ystävällisin terveisin

Helena Kalmanlehto
asianajaja, varatuomari
Suomen Asianajajaliiton nimeämänä asiantuntijana